

Zámecké listy

váš informační měsíčník
na měsíc

Prosinec 2007

4. ročník, č. 12

pro potřeby klientů Domova pro seniory Pyšely, Náměstí 1, 251 67 Pyšely

n e p r o d e j n é

Moji milí přátelé,

minulý týden jsme si vyprávěli o svátku sv. Kateřiny a včera byla 1. adventní neděle. Dnes si připomeneme původ a příčinu nejkrásnějších svátků v roce – Vánoce. Nahlédneme do Bible, evangelia sv. Lukáše, kapitola 2, verš 1-20 (volné vyprávění).

Římský císař Augustus vydal rozkaz, že všichni lidé musejí být zapsáni do sčítacích seznamů obyvatelstva. A tak se každý vydal do města, kam příslušel. Také Josef a těhotná Marie se vypravili na cestu. Zamířili do Betléma, města krále Davida, odkud Josef také pocházel. Když došli do Betléma, Marie cítila, že se dítětko již brzy narodí. Nemohli sehnat nocleh. Jediné místo, kde by mohli zůstat, byl chlév u jednoho hostince. Tam Marie porodila svého syna, ovinula jej plenkami a položila do jeslí pro dobytek. Pastýři v noci hlídali na loukách stáda ovcí. Náhle se nebe rzzářilo a zjevil se jim anděl. Pastýři se polekali, ale on jim řekl: "Nebojte se, zvěstuji vám radost velikou pro všechny lid. Dnes se v Davidově městě narodil Spasitel, Kristus pán. Běžte tam, leží v jeslích, ovinutý plenkami." Zároveň se zjevil celý zástup andělů. Chválili Boha a volali: "Sláva Bohu na výsostech a na zemi pokoj lidem dobré vůle."

V posledních letech nám Vánoce připomínají už od začátku listopadu v televizních a rozhlasových reklamách. Vánoční výzdoba v obchodech nás upozorňuje, že je nejvyšší čas na nákupy vánočních dárků. Vánoce ale nejsou jen o dárcích. Také o pohodě, klidu, pokoře. Lásce a přátelství!

Vraťme se na začátek prosince:

4.12. - svátek sv. Barbory – třešňové větvičky svými květy na Štědrý den předpovídají mladým dívkám, že se vdají.

6.12. - nás v našem Domově navštíví sv. Mikuláš se svým doprovodem a přinese vám něco na zub.

13. prosince – svátek sv. Lucie – Sv. Lucie uctívána v Římě od 6. století, je jednou z mála historicky doložitelných prvních svatých. Luciina katakomba a hrob se nacházejí v Syrakutách. Zahynula 13. prosince roku 304 a od té doby si křesťané v tento den připomínají její památku. Jméno Lucie znamená: PLNÁ SVĚTLA.

O staročeských zvycích si budeme povídat při našich setkáních.

Krásné vánoce, štěstí a zdraví vám přeje vaše D.

Společenská rubrika

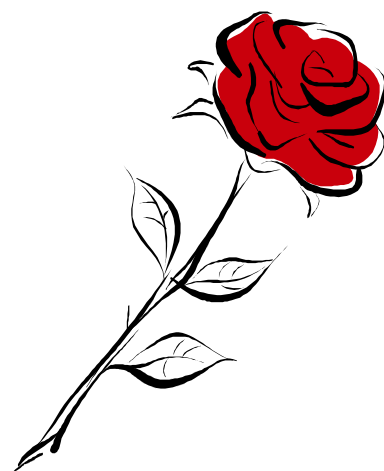
Gratuluje k narozeninám

Pavla Garbielová
14.12. 94 let

Božena Gibišová
20.12. 98 let

Otílie Berková
22.12. 93 let

Anna Müllerová
23.12. 91 let

Gratulujeme k svátku

8.12. Květoslava

Květoslava Parýzková

23. 12. Vlasta

Vlasta Matasová

Kulturní program

Mikulášská zábava

dne 6. prosince 2007 od 14.00 hodin

I tento rok vás všechny zveme na mikulášskou zábavu, na které mezi nás zavítá svatý Mikuláš se svým doprovodem – anděly a čerty. Přijďte se potěšit atmosférou nadcházejících vánočních svátků.

Výstavka ručních prací

dne 14. prosince 2007 od 10.00 do 14.00 hodin

V tento den budou v prostorech společenské místnosti našeho domova důchodců vystaveny výrobky, které jste vytvořili při pracovní terapii.

Zveme všechny obyvatele DS, jejich rodiny i širokou veřejnost.

Tématické setkání - „Vítáme Vánoce“

dne 11. prosince 2007 od 13.00 hodin

Pravidelné měsíční setkávání a posezení nad aktuálními tématy.

Vystoupení pana Kubce

Dne 13. prosince 2007 od 10.⁰⁰ hodin se uskuteční kulturní písničkové vystoupení s vánoční tematikou. Všichni jste srdečně zváni.

Vánoce s dětmi z Mateřské školy a Dětského domova Pyšely

dne 17. prosince 2007 od 10.00 hodin - MŠ
dne 18. prosince 2007 od 15.00 hodin - DD

Také letos si pro nás přichystaly děti z

Mateřské školy a Dětského domova Pyšely

krásné vystoupení k nadcházejícím vánočním svátkům.

Předvánoční kavárna

dne 21. prosince 2007 od 13.00 hodin se sejdeme
při naší pravidelné kavárničce, která však v tomto
předvánočním čase bude přece jen trochu netradiční

Pondělí 24. 12.
Štědrý den

Úterý 25. 12.
Boží hod vánoční - 1. svátek vánoční

Středa 26. 12.
2. svátek vánoční

ADVENT

Advent pochází z latinského adventus a znamená „příchod“ neboli narození Ježíše Krista - Vykupitele, Mesiáše. Adventní doba trvá čtyři týdny a je dobou postní, kdy se zpívají staročeské roráty na ranních mších ke cti Panny Marie. Adventní čas začíná čtvrtou nedělí před Vánocemi, adventní svátky však začínají 30. listopadem a končí 2. 2. Hromnicemi. První adventní neděle označuje počátek křesťanského roku. Označení adventních nedělí jako železná, bronzová, stříbrná a zlatá má čistě komerční význam – nakupování dárků, potravin apod. s křesťanskou tradicí nemá nic společného.

ADVENTNÍ SVÁTKY

Prvním adventním svátkem je 30.listopad den sv. Ondřeje

Den jednoho z dvanácti apoštolů býval dnem věštění. S tímto svátkem je spojena tradice lití olova. Nad plamenem svíčky dívky na lžici roztavily olovo a přes klíč, jehož zuby tvořily kříž, ho rychle vylily do studené vody. Z tvaru, které vytvořilo ztuhlé olovo, pak hádaly, jaký bude jejich příští manžel – (krásný, ošklivý, hrbatý atd.) a jaké bude jeho řemeslo.

Dalšími tradicemi bylo i hledání podoby svého nastávajícího ve vysekané díře v ledu (kde jeho zjev měly prozradit stíny) a klepání na dveře kurníku. Pokud první zakokřhal kohout, dívku čekaly v příštím roce vdavky. Pokud se ozvala slepice, svatba měla roční odklad.

Druhým svátkem adventním je sv. Barbora 4. prosince

Do vázy se dává třešňová větvička s pupeny. Více se o této tradici dočtete v dalším článku o Tradicích českých Vánoc: Máš-li dva bochníky chleba, který vyjde na Babinetu.

Třetím adventním svátkem je sv. Mikuláš 6. prosince

Mikuláš rozdává dětem většinou sladkosti a ovoce (zlobivým i uhlí) a chodí společně s čertem a andělem.

Více se o této tradici dočtete v dalším článku o Tradicích českých Vánoc: Mikulášská naháňačka, který vyjde na Babinetu.

Svatý Mikuláš se považuje i za otce Santa Clause. Více se dočtete v dalším článku o Tradicích českých Vánoc Santa Claus nebo Ježíšek?

Čtvrtým adventním svátkem je sv. Lucie 13. prosince

Svátek sv. Lucie má na svědomí ženami prosazovanou a muži zavrhanou tradici předvánočního úklidu. Více se o této tradici dočtete v dalším článku o Tradicích českých Vánoc: Vánoční harmonie aneb koho trestá Lucie, který vyjde na Babinetu.

Vánoční svátky začínají Štědrým dnem 24. prosince

Mezi další adventní svátky patří tři Vánoční svátky a především dětmi tolik očekávaný Štědrý den (liturgicky vigilie, tedy předvečer slavnosti).

Dříve byl dnem postním. Tradovalo se, že kdo se postí, uvidí večer zlaté prasátko. Idylickou motivaci k půstu narušoval však jiný hororový zvyk. Ty, kdo nevydržely půst, strašili Perchtou - Bílou paní párající břicha všem, kteří se nepostí. V některých krajích dokonce chodila děvčata převlečená za Perchtu trestat nepostníky metlou, či je strašit velkým dřevěným nožem s červeně natřenou špičkou, symbolizující krev. Hladovci vyhlíželi na nebi první hvězdu, protože ta byla znamením, že mohou usednout ke slavnostní večeři. Po východu první hvězdy skončil adventní půst. Ke stolu se však všichni mohli posadit, až když hospodyně ohlásila, že má vše připraveno. Počet sedících u štědrovečerního stolu nesměl být lichý, a tak lidé radši zvali hosty. Na Štědrý den začínalo vánoční koledování, jež různě trvalo až do Tří králů.

1. svátek vánoční Boží hod vánoční 25. prosince

Slavnost Narození Páně, tedy oslava narození Ježíše Krista je pro křesťany nejdůležitějším svátkem.

Tento den se vůbec nesmělo pracovat. Ani lůžka se neustýlala, někde dokonce zavazovali dobytku huby, aby nemohl přežvykovat a znesvěcovat tak tento den.

2. svátek vánoční svátek sv. Štěpána 26. prosince

Svatý Štěpán je patronem koní. V tento den se před východem slunce nechávalo koním pouštět žilou, aby byli zdraví a čilí po celý rok. V kostele se světil oves. Někdy hospodáři hodili při mši hrst ovsa na kněze jako upomínku na ukamenování Štěpána, kterého Židi roku 37 n.l. ukamenovali před hradbami Jeruzaléma, protože hlásal, že Kristus je Mesiáš předpovězený proroky.

DALŠÍ ADVENTNÍ SVÁTKY

27. 12. - Sv. Jan Evangelista

V tento den se od 12. století nechávalo světit víno. Podávalo se se slovy: "Pij lásku sv. Jana," protože ten den Jan požehnal a vypil otrávené víno od svých nepřátel, ale nic se mu nestalo. Venkované pili 27. prosince víno, aby je ochránilo před hadím uštknutím. Jan Evangelista a jeho bratr Jakub apoštol se stali učedníky Krista. Jan, kterého nazývali "miláčkem Páně", pečoval po ukřižování Krista o Pannu Marii. Po její smrti odešel do Efezu, kde napsal svá evangelia. V roce 94 n.l. ho však zajali Římané a odsoudili ho k smrti v kotli s vroucím olejem. Jelikož mu olej neublížil, protože ho ochránila Boží vůle, poslali jej do vyhnanství na ostrov Pathmos. Tam Jan napsal knihu Zjevení. Po čase se vrátil do Efezu, kde v 90-ti letech zemřel.

28. 12. - Svátek Mlád'átek

Svátek Mlád'átek se slaví jako vzpomínka na nevinné dětské oběti krále Heroda, který nechal v Betlémě a jeho okolí povraždit všechny chlapce mladší dvou let. Herodes tak učinil ze strachu o svou moc poté, co se dozveděl od mudrců - Tří králů o narození budoucího krále - Ježíše Krista. Panna Maria s Josefem utekli před vražděním do Egypta. V tento den chodívala mládež ke zpovědi.

6. 1 . Tři králové, aneb na Tři krále o skok dále

Svátek Tří králů byl původně svátek Zjevení Páně. Tři králové Kašpar, Melichar, Baltazar - mudrci z východu vedeni betlémskou hvězdou šli přivítat s dary nového krále - Ježíška v jeslích. Při hledání novorozeného krále, navštívili krále Heroda a vypyтали se ho na cestu, čímž ho nevědomky inspirovali k vraždění nevinných dětí. Od Nového roku až do Tří králů se chodívalo na koledu. Na tři krále chodívali kněz, kostelník a ministranti s kadidlem a vykuřovali dům. Na dveře pak psali svěcenou křídou K+M+B. Někde se také psávalo C+M+B (C – Caspar), což mohlo také znamenat rčení Christus mansionem benedicat – nechť Kristus požehná tomuto příbytku. Na Ostravsku tak chodili až do konce 1. svět. Války. Později se tříkrálová koleda stala záležitostí dětí. Na tuto koledu chodívali jen chudé děti, byla spíše skrytou žebrotou. Na Tři krále si také hospodyně nechávaly v kostele posvětit vodu a s ní vykrápěly příbytek i stodoly.

2. 2. - Hromnice

Hromnice ukončují vánoční období. Do kostelů lidé přinášeli svíce k vysvěcení, které pak nazývali "hromničky". Měly chránit úrodu před hromobitím a dům před neštěstím. Báby kořenářky jimi dokonce léčily. Dávaly je do rukou nebo křížem pod krk nemocnému. S rozžatými svícemi symbolizujícími očistu se obcházely i včelí úly. O Hromnicích se nemá pomlouvat, klít, tancovat, ani žertovat. Podle lidové pověry by hospodyně neměly brát do rukou jehlu, aby nepřitáhly na stavení blesk. Naopak v pohanských dobách byly Hromnice spojeny s bujnými oslavami jako předzvěstí jara.

PURPURA

Hudba : J.Šlitr, Text : J.Suchý

Tiše a ochotně purpura na plotně voní stále voní
Nikdo si nevšimá jak život mění se v dým

Snad jenom v podkroví básníci bláhoví pro ni slzy roní
Hrany ji odzvoní rampouchem křišťálovým

Slunce se vynoří hned však se k pohoří

Skloní rychle skloní

A pak se dostaví dlouhá a pokojná noc

Tiše a ochotně purpura na plotně voní stále voní

Po ní k nám vklouzlo to tajemné kouzlo vánoc

Vánoční recept

Vařený kapr na modro s máslem

Použité suroviny: 1 ks kapra, 1,5 litru vody, sůl, ocet, 20 dkg kořenové zeleniny, 5 dkg cibule, 15 zrněk pepře, 5 zrněk nového koření, bobkový list, tymián, 10 dkg másla, hlávkový salát a citron na ozdobu

Do většího kastrolu nalijeme vodu, přidáme ocet a sůl, na nudličky nakrájenou zeleninu a cibuli, koření a tuto směs necháme asi 25 minut povařit. Porce kapra osolíme a vložíme do mírně vařící zeleninové vody. Necháme přejít var, pak nádobu s rybou stáhneme na okraj plotny a mírným varem vaříme celkem asi 18 minut. Potom uvařené porce opatrně rybí lžící vyjmeme, urovnáme na mísu zmodralým hřbetem na vrch a přelijeme horkým máslem. Zeleninu scedíme, koření odstraníme a dobře odkapanou zeleninu rozložíme kolem upravené ryby na míse. Ozdobíme hlávkovým salátem a na kolečka nakrájeným citrónem.

